

ALLMÄNT

Allmän information

General information

1. AVRUNDNINGSREGLER
2. SIGNIFIKANTA SIFFROR
3. AVSTEG FRÅN DUBBELPROVSKRAVET VID KVALITETSKONTROLL AV ASFALTMASSA

1. AVRUNDNINGSREGLER

Vid avrundning skall regel B enligt Svensk Standard SS 01 41 41 användas. Denna regel innebär att då det *givna talet slutar* med en femma (5) skall avrundning ske uppåt. Avrundning av negativa tal skall enligt denna regel avrundas så att absoluttalet blir mindre. Exempel: -4,5 avrundas till -4.

Observera att en avrundad femma inte får ligga till grund för ytterligare en avrundning. Avrundning skall ske efter medelvärdesuträkning.

Exempel:

Givet tal	Avrundat tal
12,25	12,3
12,35	12,4
1225,0	1230
1235,0	1240
12,251	12,3
12,349	12,3

Denna regel medför att avrundningsfelet alltid blir positivt. Enligt SS 01 41 41 är regel A (avrundning uppåt eller nedåt beroende på siffran framför femman) att föredra därför att man undviker att införa ett systematiskt fel. Regel B har ändå valts därför att miniräknarnas grundprogram är anpassade till regel B och att avrundningsfelet endast i undantagsfall kan få någon praktisk betydelse.

Anm. Datorer och miniräknare arbetar med många siffror, vilket kan få till följd att medelvärde framräknat med hjälp av dator ibland inte stämmer med det resultat som erhålles vid medelvärdesbildning av de enskilda värden som presenteras i rapporten med två decimaler.

2. SIGNIFIKANTA SIFFROR

Vid redovisning av resultatet är det viktigt att mätetalen endast anges med signifikanta siffror. Annars får man en felaktig uppfattning om metodens noggrannhet. Dessutom förhindrar man att redovisningen belastas med onödigt många siffror.

Med ett visst antal signifikanta siffror hos ett mätetal menas att den sista signifikanta siffran är avrundad enligt SS 01 41 41, regel B. Avrundningsfelet i siffran som kommer närmast efter den signifikanta siffran är därför högst ± 5 enheter.

Avrundning skall ske efter medelvärdesuträkning.

Exempel:

Givet tal	Antal signifikanta siffror	Angivet tal
12345	2	12000
12345	3	12300
12345	4	12350
1,2345	2	1,2
1,2345	3	1,23
1,2345	4	1,235

3. TERMINOLOGI FÖR MÄTSYSTEM

Med avläsbarhet menas det noggrannaste siffervärde som går att avläsa på instrumentet.

Med onoggrannhet menas mätosäkerheten i det avlästa mätvärdet för det kalibrerade mätsystemet.

4. AVSTEG FRÅN DUBBELPROVSKRAVET VID KVALITETSKONTROLL AV ASFALTMASSA

Vid kvalitetskontroll av asfaltmassa avseende bindemedelshalt och kornstorleksfördelning må enkelprov utföras på A- och B-provet, *om* vissa villkor som specificeras nedan är uppfyllda och *om* berörda parter är överens om detta förfarande. Detta avsteg från det generella dubbelprovskravet i FAS Metoderna måste rapporteras. På C-prov utförs alltid dubbelprov.

4.1 Bestämning av bindemedelshalt

Enkelprov är tillfyllest, om avvikelserna mellan A-provets och B-provets bindemedelshalt är högst 0,2 vikt-%.

Om denna avvikelse är större än 0,2%, är enkelprov ändå tillfyllest, om avvikelserna mellan arbetsreceptets bindemedelshalt och A-provets resp B-provets bindemedelshalt är högst 0,2 vikt-% vid asfaltmassor med största stenstorlek på högst 16 mm och högst 0,4 vikt-% vid asfaltmassor med största stenstorlek större än 16 mm. Om bara det ena enkelprovet uppfyller detta krav, måste dubbelprov utföras på *både* A- och B-provet.

4.2 Bestämning av kornstorleksfördelning

Enkelprov är tillfyllest, om både A-provets och B-provets kornkurvor inte skiljer sig mer från varandra än de tillåtna värdena i tabell 5, FAS Metod 221.

Om kornkurvorna skiljer sig mer från varandra än vad som föreskrivs i tabell 5, FAS Metod 221, är enkelprov ändå tillfyllest, om avvikelserna mellan arbetsreceptets kornkurva och A-provets resp B-provets kornkurva är mindre än de tillåtna värdena i ATB VÄG. Om bara det ena enkelprovet uppfyller dessa krav, måste dubbelprov utföras på *både* A- och B-provet.

5 BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Ord som "skall", "skall normalt", "bör" etc som förekommer i FAS Metoder, skall tolkas utgående från följande citat ur BYA 76 (Vägverkets byggnadstekniska anvisningar, TV103).

1. Där presensformen av verb eller hjälpverben "skall", "får högst" el dyl kategoriska uttryck använts är anvisningen att betrakta som norm.
2. Där sådana uttryck som "skall normalt", "får normalt icke" el dyl använts skall anvisningarna som regel vara norm men annat utförande kan behöva förekomma. Utföres arbetet av annan än beställaren skall i sådant fall uppgörelse först träffas med denne om dylikt ändrat utförande.
3. Uttrycken "bör", "bör normalt", "bör helst", "är det lämpligt att" el dyl innebär att anvisningarna är att betrakta som en rekommendation för ett lämpligt utförande men att andra åtgärder kan få förekomma om de ger ett fullgott resultat.

Anm. Alternativa utföranden enligt ovanstående citat skall rapporteras som avsteg.